

Ā tĀrovo mĀĀĀe opĀĀĀ pouĀĀĀ-vaĀĀ nĀjzov PĀjrkĀjny

Friday, 05 August 2011

Koncom jĀna parlament opĀĀĀ schvĀjil zĀjkon o pouĀĀĀ-vanĀ- jazykov nĀjrodnostnĀĀch menĀjĀ-n. TĀĀm sa vyrieĀil aj problĀom s tabuĀĀami nĀjzov obcĀ-, kvĀli ktorĀom u Ā tĀrovo nemohlo Āradne pouĀĀĀ-vaĀĀ maĀarskĀĀ nĀjzov mesta toho rieĀi mnoho ĀalĀjĀ-ch otĀjzok tĀĀkajĀcich sa nĀjrodnostnĀĀch otĀjzok menĀjĀ-n ĀĀijĀcich na Slovensku. PikantĀ prĀ-behu je, ĀĀe ubehlo presne 20 rokov od referenda za pouĀĀĀ-vanie ĀĀpĀĀvodnĀĀhoĀ nĀjzvu mesta, ktorĀho vĀĀs vtedajĀjia vĀjda neuznala.

ZĀjkon z roku 1994, ktorĀĀ bol v platnosti do jĀla, sĀ-ce povoĀĀoval pouĀĀĀ-vanie dvojazyĀnĀĀch tabuĀĀ obcĀ- (v obci kde nĀjrodnosĀĀ dosiahne 20%), ale obsahoval vĀĀĀĀatok, podĀĀa ktorĀĀho neplatĀ- pre tie obce, ktorĀĀ nesĀo nĀjzov slovenskej historickej osoby. Spolu je 13 takĀĀchto obcĀ- na Slovensku, medzi nimi aj Ā tĀrovo a Hurbanovo. Napriek tomu, ĀĀe prezident Ivan GaĀjparoviĀĀ vetoval v mĀjji predloĀĀenĀĀ zĀjkon, parlament ho opĀĀovne schvĀjil. VĀĀka novĀ zĀjkonu sa percento prahu pouĀĀĀ-vania jazyku znĀĀĀilo na 15%. Pravdou je, ĀĀe k tomu sĀo potrebnĀĀ aj vĀĀsledky dvojsĀĀ-tanĀ- obyvateĀĀstva, preto sa to mĀĀĀe staĀĀ realitou najskĀĀ rĀĀ v roku 2021. Ak by sme zobrali do Āvahy aj nedĀskonĀenĀĀ sĀĀ-tanie, tak vstĀopi zĀjkon do platnosti v roku 2016 (dovtedy sa mĀĀĀe pomer maĀarskej menĀjiny znaĀne znĀĀĀiĀĀ...). V zmysle novĀĀho zĀjkona v obciach, ktorĀĀ dosiahli menĀjinovĀĀ prah, mĀĀĀu Ārady rieĀijĀĀ zĀjleĀĀitos menĀjĀ-n v urĀitĀĀch hodinĀjch. MatriĀnĀĀ, ĀmrtnĀĀ, sobĀjĀjne listy a inĀĀ dokumenty, povolenia, potvrdenia mĀĀĀu bĀ vystavenĀĀ v ĀitĀjtnom aj v menĀjinovom jazyku. Okrem toho mĀĀĀu byĀĀ dvojazyĀne aj nĀjzvy obcĀ- na stanicach, ako verejnĀĀ nĀjpis. Dokonca aj dĀleĀĀitejĀjie informĀjcie, nĀjpis upozorĀujĀĀce na nebezpeĀenstvo budĀo musieĀĀ byĀĀ vypĀ-sanĀĀ aj v jazyku menĀjĀ-n. SpomĀ-nanĀĀ zĀjleĀĀitosti je potrebnĀĀ vykonaĀĀ do 30. jĀna 2012, za premeĀjkanie sĀ pokutovaĀĀ.

VyloĀĀĀ- sa tabuĀĀa aj s nĀjzvom PĀjrkĀjny

Na hraniciach niektorĀĀch obcĀ- zo zakĀjzanĀĀho zoznamu sa opĀĀĀ dostane nĀjzov aj v maĀarskom jazyku. Aj keĀo pod niektorĀĀch vysvetlenĀ- je potrebnĀĀ eĀĀte jedno rozhodnutie urĀujĀĀce zoznam obcĀ- menĀjinovĀĀm nĀjzvom, ktorĀĀ je potrebnĀĀ upraviĀĀ. Vydanie dokumentu by mohlo byĀĀ reĀjline na jeseĀĀ. NovĀĀ prĀjvny predpis v niektorĀĀch prĀ-padoch viaĀĀe zavedenie novĀĀch opatrenĀ- k urĀenĀĀmu termĀ-nu. Tento prĀ-pad nie je takĀĀ. NakoĀĀko zoznam nebol zhotovenĀĀ naĀas a zĀjkon je uĀĀ v platnosti, navyĀje je silnejĀjĀ- ako rozhodnutie, uĀĀ teraz je moĀĀnĀĀ vyloĀĀiĀĀ nĀj oboch jazykoch. Na jĀnovom zasadnutĀ- MZ poslanec SMK ZoltĀjn Csepregi ĀĀiadal primĀjtoru JĀjna Oravca o umiestnenie maĀarskĀĀho nĀjzvu. Oravec prisĀĀĀbil vyloĀĀenie, to znamenĀj, ĀĀe behom niekoĀĀkĀĀch tĀĀĀdĀov v vĀ-taĀĀ okrem tabule s nĀjpisom Ā tĀrovo aj nĀjpis PĀjrkĀjny. ZoltĀjn Csepregi pre nĀjĀ mesaĀnĀ-k povedal: ĀĀNakoĀĀ o tabuliach zanikol, Ājportovo povedanĀĀ je voĀĀnĀj cesta v otĀjzke tabuĀĀĀ. Preto som sa opovĀjĀil interpelovaĀĀ u pĀjn primĀjtoru, aby neodĀĀĀovali rieĀenie tejto otĀjzky a podnikli kroky, aby sa aj tabuĀĀa s nĀjpisom PĀjrkĀjny Āo najskĀĀ rĀ dostala na hranicu mesta.

Bolo raz jedno referendum

UĀĀ 20 rokov uplynulo od ĀitĀrovsĀĀho referenda o prinavrĀjtenĀ- pĀĀvodnĀĀho nĀjzvu mesta. UskutoĀnenie referenda skonalo 17. novembra 1991, na druhĀĀ vĀĀroĀie ĀĀzamatovej revolĀĀcieĀ a malo svoj symbolickĀĀ vĀĀznam. ZaĀnime ĀĀdajmi. VĀĀpis zo zĀjpisnice mestskej volebnej komisie: ĀĀHlasovania z 9594 volĀĀov oprĀjvnenĀĀch volĀĀ sa zĀĀĀstniĀ 5185 volĀĀov, t.j. 54,04%, teda hlasovanie obyvateĀĀov je podĀĀa ĀĀ 11, ods. 7 ZĀjĀ. ĀĀ-slo 369/90 Zb. p l a t n ĀĀ. SĀĀhla zmenou ĀradnĀĀho nĀjzvu na P A R K A N z 5185 volĀĀov vyslovilo 4516 volĀĀov, t.j. 87,10%. PodĀĀa ĀĀ 11, ods. 7 ZĀjĀ. ĀĀ-slo 369/90 Zb. nĀjvrh na zmenu ĀradnĀĀho nĀjzvu mesta na ĀĀP A R K A NĀĀ b o l s c h v Ā j l e n ĀĀ.ĀĀ TĀĀmto neuzavrel. PodĀĀa vtedy platnĀĀho zĀjkona koneĀnĀĀ verdikt na zĀjklade odporĀenia Okresnej nĀjzvoslovnej komisie v MĀĀ a NĀjzvoslovnej komisie MV SR vyslovila vĀjda SR. Z vtedajĀjiego ĀĀ-sla Ā tĀrovo a okolie vyznieva optimizmus: ĀĀDĀĀfar ĀĀe na rozhodnutie nemusĀme dlho ĀĀĀĀĀĀ TakĀĀto optimizmus bol oprĀjvnenĀĀ, veĀo dovtedy uĀĀ viacerĀĀ obce prinavrĀjtenie svojho pĀĀvodnĀĀho nĀjzvu. PrĀ-padu bola venovanĀj znaĀnĀj pozornosĀĀ zo strany tlaĀe tak v celoĀjĀjtny mĀĀdiĀjch, ako aj v novozaloĀĀenom miestnom periodiku Ā tĀrovo a okolie.

VĀĀĀzil celospoloĀenskĀĀ zĀjujem?

NĀjzvoslovnĀj komisia MV SR zaĀĀala prejednĀjvaĀĀ prĀ-pad aĀĀ po pol roku od uskutoĀnenia referenda a zaujala jednohlasne zamietavĀĀ stanovisko napriek tomu, ĀĀe ĀĀiadny odbornĀĀ ani prĀjvny protiargument nevedela preukĀjzaĀĀ. HlavnĀĀm argumentom bolo, ĀĀe v tomto prĀ-pade ĀĀcelospoloĀenskĀĀ zĀjujemĀĀ mĀj prednosĀĀ pred ĀĀzĀjijmom Ā tĀrovsĀj samospĀjva sa ostro ohradila proti tomuto rozhodnutiu: ĀĀĀĀ CelospoloĀenskĀĀ zĀjujem nemĀĀĀe nezohĀ zĀjujem miestny, ale mal by sa z neho odvĀjaĀĀ, ak mĀjme na zreteli demokraticĀĀ obĀiansky princĀp... ĀĀ Pre demokraticĀo vĀjdu musĀ- byĀĀ vecou prestĀĀĀĀ predovĀjetĀĀm ochrana demokraticĀĀch vymoĀĀenostĀ- a

demokratickejšiu formou prejavu zvrchovanosti štátu... Najvyššia komisia MV SR svojím stanoviskom sa snaží zabrániť tomu, aby sme uplatnili svoje práva, napríklad tomu, že sme zákonom stanoveným požiadavkám v plnej miere vyhovel. Proti tomuto stanovisku protestujeme. Krátko pred novými voľbami, preto odporúčame vláda pod vedením Jána Černogurského sa neodvážila zobrať zodpovednosť rozhodnúť v tejto veci. To znamená, že konečný verdikt vyslovila a novo ustanovená vláda Vladimíra Mečiara, ktorá jednoducho zmieta výsledok referenda. Minister vnútra Tuchyňa rozhodnutie zdôvodnil v tom zmysle, že názov obce nie je vecou iba občanov obce, pripadne jej blaha jej regiónu, ale je vecou aj jej regiónu a štátu... Vláda nemá presadiť miestny názor nad názor celospoločenským, medzinárodným a štátnym. To, že minister bližšie nešpecifikoval, ktoré konkrétne názory mal na mysli. Mestské zastupiteľstvo vydalo odmietavé stanovisko, v ktorom dalo jednoznačnú odpoveď na list ministra: „Sme toho názoru, že táto rozhodnutím sa potvrdená platnosť nezmyselného činu z roku 1948, ktorým bolo mesto zbavené svojho vyše 400 rokov používaného názvu, a to absolútne neodvodniteľným a nielen neospravedlniteľným totalitným spôsobom. Preto je zaradenie a udržanie takto vytvoreného stavu je pre najvyššiu komisiu, resp. vládu celospoločenským záujmom a rešpektovanie väle obyvateľov mesta“ voči ktorej ani podáva vládyho vyjadrenia nie sú žiadne faktické pripomienky. Táto celospoločenským záujmom nie je.“

Mesto sa potom už márne snažilo o preskamanie rozhodnutia a zmenu zákona č. 517/1990 Zb. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky, vláda vec považovala za uzavretú a alej sa s tým nezaoberala. Čo vytvorená demokracia dostala na Slovensku vďaka trhlínu.

Názov Parkány je podľa kroník známy už od rímskej doby. V tej dobe bol jedným z pilierov Limesu, zdroje uvádzajú pod názvom Anavum. V zakladajúcej listine z roku 1075 z kláštora z Hronského Beňadiku ho spomínajú pod názvom Kokot (obyčajne používané pomenovanie Kakath alebo Kakat). Žalovaná zmena názvu sa pripája k obdobiu tureckej nadvlády, vo viacerých dokumentoch sa používa názov Dsigerdelen „Parkan. Z tureckého pomenovania zostal názov Parkan, neskôr Parkány, ktoré v roku 1948 zmenili na Štúrovo.

V Euroregiónne Ister-Granum sa vo väčšine obcí na území Maarska používa popri maarskom názve aj pomenovanie podľa národnosti: Csobánka „Čobanka a Tschowanka, Csolnok „Tscholnok, Keszthelyc „Kestec, Leányvár a Mogyorósbánya „Moarósi, Nyergesfalu-Sattelneudorf, Piliscsáv „Čeá-v, Piliscsaba „Tvwchawa, Pilisszántó Pilisszentkereszt „Mlynky, Pilisszentlászló „Senviclav, Sánta „Schitta, Tájt „Taath.

Preklad: gp, János Juhász